

Nr 189.

Av herr Håstad, om årligt understöd åt förutvarande finansinspektören i Shanghais internationella zon A. Th. Dahl.

Svenske medborgaren Axel Theodor Dahl, som åren 1894—1936 varit anställd i Shanghai, Kina, avgick med utgången av år 1936 med pension från sin befattning som "Bureau Chief Inspector" i finansavdelningen vid Shanghai Municipal Council. Pensionen fastställdes med ledning av inbetalda avgifter till £ 27.10.8 per kvartal och utbetalades till och med december 1941, varefter, trots ansträngningar från kungl. utrikesdepartementet, ingen vidare utbetalning ägt rum.

Vid 1951 års riksdag väcktes en motion (II: 354) vari hemställdes att till Dahl av statsmedel i förskott utbetalas hittills upplupna ej utbetalda pensionsbelopp jämte ränta ävensom i framtiden förfallande pensionsbelopp, allt mot förbindelse från Dahl att till svenska staten återbetala dessa förskott, när betalning från kinesisk sida erlägges, eller att från och med den 1 juli 1951 förskottera förfallande pensionsbelopp mot avgivande av motsvarande förbindelse.

Statsutskottet (utlåtande nr 118/51) avstyrkte motionen men framhöll bland annat att enligt vad utskottet inhämtat lärer Storbritannien vara det enda land, som förskotterat icke utbetalda pensioner till medborgare, vilka varit anställda vid de internationella förvaltningsorganen i Shanghai. Från dansk och norsk sida hade emellertid på diplomatisk väg hänvändelser gjorts hos svenska utrikesdepartementet med förfrågan om de svenska myndigheternas inställning till frågan. Även med behjärtande av den ömmande situation, som uppkommit för Dahls vidkommande, ansåg sig utskottet icke för närvarande kunna föreslå riksdagen några åtgärder i anledning av den väckta motionen. Utskottet förutsatte emellertid att Kungl. Maj:t, därest en undersökning av övriga hithörande fall berörande svenska medborgare eller fortsatta kontakter med danska och norska myndigheter därtill kunde giva anledning, skulle komma att för riksdagen framlägga av förhållandena påkallade förslag.

I ovannämnda motion anfördes som stöd bland annat att Dahl har i underdånig ansökan den 10 maj 1949, som här i avskrift bifogas, hemställt att svenska staten måtte förskottera honom tillkommande upplupna ej betalda pensionsbelopp, som den 30 juni 1949 uppgingo till £ 825.18.8, ränta oräknad. Dahl förklarade sig samtidigt villig att ersätta svenska

staten dessa förskott av medel, som kinesiska regeringen i framtiden komme att ställa till hans förfogande.

Shanghai Municipal Council förvaltade det internationella området i Shanghai, i vars styrelse bland andra Sverige deltog genom sin diplomatiska representant där. Den ställning Dahl intog i Shanghai måste därför betraktas såsom annorlunda än en utlandssvensks i enskild tjänst.

På grund härav och med hänsyn till Dahls framskridna ålder (född 1873) samt då denne under sin långa tjänstetid utomlands enligt skilda utsagor alltid på ett framstående sätt hedrat sitt fädernesland, föreligger enligt underteknads mening starka skäl för att Dahls underdåniga framställning beaktas.

Utskottet anförde i sitt ovan citerade utlåtande att flera än Dahl befunne sig i samma ställning och följaktligen skulle kunna åberopa liknande skäl för att deras pension förskotterades av svenska staten. Såvitt underteknad kunnat utröna saknar man emellertid på vederbörligt håll kännedom om något dylikt likartat fall, vadan några konsekvenser ej torde kunna uppstå om hjälp nu beredes Dahl. Med hänsyn härtill och då Dahl nu försatts i en synnerligen brydsam ekonomisk situation genom att pensionen från kinesiska regeringen uteblivit, synes det mig skäligt att riksdagen omprövar frågan. Skulle riksdagen icke anse en förskottering av pensionen utgöra den bästa metoden att bringa Dahl hjälp i hans prekära läge vill jag föreslå att Dahl beviljas ett årligt engångsunderstöd att utgå med det belopp, som riksdagen med hänsyn till hans behov och speciella ställning finner skäligt. Till beslutet må riksdagen knyta det villkoret att understödet skall upphöra, om Dahl utfår sin pension, och att Dahl skall förpliktas att till staten återbetala det av honom uppburna understödet, därest hans pension utbetalas retroaktivt.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen måtte på ovan angivna villkor bevilja förutvarande finansinspektören i Shanghais internationella zon A. Th. Dahl ett skäligt avvägt årligt understöd så länge han ej kan utfå den honom tillerkända pensionen från Shanghai.

Stockholm den 27 januari 1953.

Elis Håstad.
